

Sv. Jakub z Tarentaise

Plinio de Oliveira

26. januára 2020 ✚ **Svätec týždňa** ✚ **Svätec na jan**

Životopisné dáta:

Sv. Jakub, ušľachtilý rytier zo Sýrie, slúžil v 5. storočí na dvore perzského kráľa. Raz bol svedkom umučenia ktorýchsi katolíkov a obrátil sa na katolícku vieru. Išiel na západ, stal sa kňazom a neskôr bol vysvätený na biskupa. Poslali ho do Álp, kde žili potomkovia drsných galských barbarov, ktorí bojovali proti Rimanom. A hoci mesto Tarentaise bolo pokresťančené skrze susedné mestá Arns a Lyon, stalo sa, tak ako aj v iných častiach Galie, že kresťanská náuka bola utopená v záplave barbarov, ktorí prekračovali Alpy.

Ale hoci bol ľud z Tarentaise pohanský, biskupa prijali s nadšením. Už pri jeho prvej kázni sedliaci padali na kolená a prosili o krst. Sv. Jakub bol potešený, že našiel veriaci ľud a začal stavať kostol. Poslal chlapov do lesa po drevo. Veľké kmene potom ťahali na stavenisko volmi. Jeden príbeh hovorí, že raz sa objavil v lese obrovský medveď, zabil vola a začal ho žrať. Vystrašení robotníci bežali ku svätcovi a povedali, čo sa stalo. Sv. Jakub prišiel k šelme a povedal: “Ja, Jakub, Kristov sluha ti prikazujem, ty odporné a neskrotné zviera, aby si sklonilo svoju divokú hlavu v mene Nášho Pána. Prikazujem ti, aby si pokračovalo v práci, ktorú si prerušilo a nahradilo vola, ktorého si zabilo.”

Keď dohovoril, medveď sklonil hlavu a prijal jarmo. Sv. Jakub ho zapriahol do voza. Ľud to divadlo pozoroval s ohromením. Keď prišla chvíľa medveďa prepustiť, niektorí nebojácni mladíci chceli zviera zabiť. Ale svätec to nedovolil. Pristúpil k medveďovi a prikázal mu vrátiť sa do lesa a už nikdy nič také v Tarentaise neurobiť. Kostol, ktorý Jakub vybudoval, zasvätil sv. Štefanovi, mučeníkovi.

Komentár prof. Plinia:

Cesty Prozreteľnosti sa v tomto príbehu zjavujú rôznym spôsobom. Zázrak, ktorý sa spomína je taký primitívny a ľudový, že ak by to nebolo Božie dielo, každý by sa smial, pretože má rovnakú úprimnosť a jednoduchosť ako sedliaci, pre ktorých bol vykonaný. Boh, aby pohol švajčiarskymi sedliakmi, použil veľmi jednoduchý spôsob, ako sa zjaviť. Predstavte si tých dobrých, polobarbarských sedliakov z Álp tej doby, na ktorých silno zapôsobil incident, ktorý neobsahoval žiadnu veľkú zápletku ani nepotreboval veľkú analýzu, aby ho bolo možné pochopiť. Táto príhoda išla – tak ako tí ľudia – priamo k veci. A to tu vidíme.

Prozreteľnosť pristupuje k ľuďom podľa ich psychológie. Podobenstvá v Evanjeliách sú tiež prispôbené jednoduchosti ľudu, hoci jednoduchosť Židov tej doby nebola rovnaká ako jednoduchosť Švajčiarov 5. storočia. Preto sú podobenstvá z Evanjelí významovo oveľa bohatšie. Človek si musí uvedomiť, že hoci

podobenstvá boli adresované priamo Židom, boli vzdialene adresované ľuďom všetkých čias, všetkým deťom Božím. Preto sa dajú pochopiť na viacerých úrovniach. Ale to nijako neruší fakt, že sú to v prvom rade podobenstvá pre ľud.

Tento zázrak vyzerá ako skutočná historická udalosť a zároveň má zmysel ako podobenstvo. Tento zázrak je ľahké pochopiť. Ide o stavbu kostola, verejné a spoločné dielo. Autority tých čias namiesto daní žiadali od ľudí prácu. Preto bolo zvykom, aby na niečom spolupracovali. Tak, ako hovorí príbeh.

Dokážete si predstaviť vtedajších Švajčiarov, ako spolu stavali kostol a na voloch ťahali materiál z lesa na stavenisko? Voly ťahali veľké jedľové kmene z panenských lesov na miesto, kde sa staval kostol. Tieto lesy boli plné divokých a zúrivých zvierat a medzi nimi boli medvede. Je ľahké predstaviť si nádhernú scenériu na úpätí hory plnej ihličnatých stromov so snehom na konároch. Niektoré stromy sú už státé a pripravené na prevoz. Sedliaci hnali voly s drevom hore kopcom. Svätec riadil prácu konanú v tichosti, uzobraní, zbožnosti, s čistotou a poctivosťou švajčiarskej náтуры. Len hlas svätca dávajúceho príkazy, bučanie volov a tu a tam prenesené tlmené slová sedliakov v hrubých odevoch, rušia ticho.

A táto tichá atmosféra sa náhle mení v strach. Z lesa sa vynorí veľký medveď, ako diabol. Vrhne sa na vola. Sedliaci nekladú odpor. Text nehovorí o žiadnej reakcii. Boli paralyzovaní. Príchod medveďa a zabíjanie vyvolalo obrovský strach. Sedliaci pravdepodobne ďakovali Bohu, že medveď zaútočil na vola a nie na človeka. Pravdepodobne boli pripravení utiecť, ale obrátili sa na svätca, ktorým prehovoril hlas Prozreteľnosti a ktorého považovali za vyriešenie celej situácie.

A tu by sa dalo čakať klasické riešenie. Svätec medveďa požehná a ten sa vráti pokorne do lesa. Svätec vystrie ruku na vola a ten ožije a vráti sa do práce. To by bola klasika, ale to sa nestalo. Sme v rannom stredoveku, v dobe, ktorú Panna Mária ozdobila charizmou boja. Problém nerieši požehnanie, ale rozhodný rozkaz.

“Ty, medveď, diablov poskok, nepriateľský agent prírody, ktorá sa po prvotnom hriechu stala človeku nepriateľkou, príkazom Boha a tohto Božieho sluhu, musíš slúžiť. Pod' sem.”

A medveď úslužne poslúchne, skloní hlavu a príjme na svoju šíju volské jarmo.

“Teraz budeš zapriahnutý a budeš pracovať.”

Dokážete si predstaviť ohromenie sedliakov, ktorí videli medveďa, ako bez odporu poslúchne príkaz? I títo sedliaci istotne čas od času cítili vnútorný odpor k svätcovým príkazom. A keď teraz videli ako medveď poslúcha, mohli si pomyslieť, že svätec rozpoznať ich vnútorné rozpoloženie a pošle na nich medveďa. Pravdepodobne si držali úctivý odstup a pracovali v bezpečnej vzdialenosti. A hoci prijali medveďovu spoluprácu, nezbavili sa podozrenia. Keď sa práca skončí, vráti sa medveď ku svojej normálnej divokosti? Niektorí sa báli, že by sa mohol a mysleli si, že je lepšie zabiť ho. Iní možno chceli predať jeho kožušinu a niečo si zarobiť, iní možno mäso, hoci by bolo pravdepodobne tvrdé. Chceli medveďa zabiť.

Svätec ukázal mimoriadnu slušnosť. A hoci bol medveď zvieratkom bez práv, pomáhal pri stavbe kostola. Preto sa stal predmetom svätcovej dobroty. Medveďa ochránil a poslal živého späť do lesa.

Kostol bol dokončený a zasvätený veľkému sv. Štefanovi, prvému mučeníkovi, čo je skvelý koniec príbehu. Táto udalosť nás vracia do nevinných začiatkov stredoveku, keď medzi jednoduchým ľudom pôsobilo nadprirodzeno veľmi zvláštnym spôsobom.

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/sv-jakub-z-tarentaise/>